

3836891 SIEP/M : สาขาวิชา : วิทยาการระบาด ; วท.ม. (วิทยาการระบาด)

คำสำคัญ : สภาวะทันตสุขภาพ/ ผู้สูงอายุ/ ปัจจัยสังคมเศรษฐกิจ/ พฤติกรรมทันตสุขภาพ/
ความสัมพันธ์

พธี สมบัติโต : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสังคมเศรษฐกิจ พฤติกรรมทันตสุขภาพ และสภาวะทันตสุขภาพผู้สูงอายุจังหวัดแพร่ (THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIO-ECONOMIC FACTORS, HEALTH BEHAVIOR AND ORAL HEALTH STATUS IN THE ELDERLY IN PHRAE PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ประเสริฐ อัสสันตชัย พ.บ.(เกียรตินิยมอันดับ 2), FRCP (London), พงมาน ศรีนวัฒน์ ท.บ., M.Sc. (Prosthetic Dentistry), เพ็ญจันทร์ โรจนวิภาต วท.บ., M.H.S. (Biostatistics). 119 หน้า. ISBN 974 - 664 - 798 - 9

การสำรวจสภาวะทันตสุขภาพแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2537 พบว่าผู้สูงอายุมีปัญหาโรคฟันผุ โรคปริทันต์และการใส่ฟันปลอม การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องจะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อวางแผนแก้ไขและ ป้องกันปัญหาดังกล่าวได้ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบาดวิทยาและความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยสังคมเศรษฐกิจ พฤติกรรมทันตสุขภาพและสภาวะทันตสุขภาพของผู้สูงอายุ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในจังหวัดแพร่ จำนวน 389 คน เก็บรวบรวม ข้อมูลโดยการตรวจสุขภาพช่องปากโดยทันตแพทย์และสัมภาษณ์ข้อมูลประชากร สังคมเศรษฐกิจ และพฤติกรรมทันตสุขภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบไค สแควร์ และการ หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีประสบการณ์การเป็นโรคฟันผุร้อยละ 94.6 ปัจจัยที่มีความ สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรุนแรงของโรคฟันผุ ได้แก่ อายุ ($p < .0001$) ระดับการ ศึกษา ($p < .0001$) การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ($p < .0001$) การได้รับข่าวสารทันตสุขภาพ ($p = .001$) และพฤติกรรมทันตสุขภาพ ($p < .0001$) พบเหงือกอักเสบร้อยละ 60.3 ปริทันต์อักเสบร้อยละ 39.7 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรุนแรงของโรคปริทันต์ ได้แก่ การได้รับ การสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัว ($p = .015$) และการได้รับข่าวสารทันตสุขภาพ ($p = .031$) ผู้ที่ สูญเสียฟันทั้งปากร้อยละ 10.0 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับการมีฟันคงเหลือ ในช่องปาก ได้แก่ อายุ ($p < .0001$) ระดับการศึกษา ($p < .0001$) การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ($p < .0001$) การได้รับข่าวสารทันตสุขภาพ ($p = .023$) และพฤติกรรมทันตสุขภาพ ($p < .0001$) มีผู้สูง อายุใส่ฟันปลอมร้อยละ 28.8 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการใส่ฟันปลอม ของผู้สูงอายุ ได้แก่ เพศ ($p = .014$) และพฤติกรรมทันตสุขภาพ ($p = .048$)

จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุจำเป็นต้องได้รับการรักษาโรคในช่องปากอย่างถูกต้องและ ครอบคลุมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมทั้งต้องได้รับความรู้และส่งเสริมการมีพฤติกรรม ทันตสุขภาพที่ถูกต้องตั้งแต่เยาว์วัย อันจะนำไปสู่การมีทันตสุขภาพที่ดีจนถึงวัยสูงอายุ